

KARABÉLY Jóember!? Talán tábornok úr. Íme, itt a hadsereg, felség, ahogy parancsolta!

CSEVAPCSICSA Impossibilité! (*Fondü szalad be pizzamában*)

FONDÜ Királyom, mi ez a... oh, mongyó! (*Elájul; Mika előlép, felsegíti*)

CSEVAPCSICSA Bizony, Fondü. Ez az úr a feladatnak megfelelt. Ezért most íme, leányom neki adom.

MIKA Felség, nem kérem én Borsika kisasszony kezét; nem is vagyok rá méltó.

MINDENKI Neeem!? Hát akkor mit kér?

MIKA Csak a kisasszony egyik komornáját. Őt szeretem én. (*Fondü hahotázni kezd*)

CSEVAPCSICSA Hagyd el, Fondü. Hozzák be a lányom és minden komornáját!

A királylány a közönség felől érkezik. Minden szem felé fordul. Fehér menyasszonyi ruhában van. Kezében tartja Kalózt, Mika kutyáját. Az Öreg vezeti a lányt. Hátuk mögött két lambériás inas hozza Borsika uszályát: Szása és Pása az. A királylány fekete álarcot visel

MIKA No, de...?

CSEVAPCSICSA (*somolyogva*) Nem gondoltad meg magad, fiam?

MIKA Borsika!

BORSIKA Oui?

MIKA Mondd így: igen.

BORSIKA (*súgva, pirulva*) Igen.

Mika barátai felujjonganak – függöny

Sirokay Borbála

A mészből faragott leány

játék délszláv mese alapján

Sirokay Bori első éves dramaturgia szakos hallgató. A játékot felnőtt szereplőkre gondolta el. S mivel ő pontosan elképzelte, hogy kikkel játszátná legszívesebben a figurákat, meghagytuk mi is a titkos zárójeleket, hadd „hallja” mindenki, hogyan szóáltak meg a szerző fejében a mesealakok. A sokszor csúfondáros stílus igazi kaján kamaszjátékot ígér.

Szereplők

Öreg Mészégető	(Lukáts Andor)
Öreg Mészégetőné (Csomós Mari)	
Mészkirály	(Máté Gábor)
Mészből faragott leány	(Hámori Gabriella)
Királyfi	(Fekete Ernő)
Királyné	(Vári Éva)
Feketeföldi királylány	(Szalay Mariann)
Szobalány	(Rezes Judit)
Diák	(Elek Ferenc)
Pohár1 (hang)	(Tóth József)
Pohár2 (hang)	(Szervét Tibor)
Valamint: szolgálk, apródok, inasok, – a királyi udvar...	

A mesében megjelenő „varázslások” (pl. a tű és az olló meg a beszélő poharak jelenete, valamint a 11. jelenet csatája) marionett-mozgatással, bábfigurákkal játszhatók. Mivel az egész történetet átszövi a varázslat, nem kell „zavarba jönni”, nem kell csak a képzeletre bízni, láthatatlanra „rendezni” a

csodákat. A marionett –vagy esetleg más technikájú báb – tökéletes megoldásokat tud adni.

1. jelenet

Bevezető zene. A távolban mintha egy lakodalom háttérzaja hallatszana

MÉSZKIRÁLY HANGJA Egyszer, régen, hallottam egy különös történetet. Egy nagyon-nagyon különös történetet. Egy kora tavaszi napon kezdődött, egy kicsi, távoli faluban. Itt élt az öreg mészégető, és a felesége. Éltek, éldegéltek, és nagyon magányosak voltak, mert nem volt gyermekük. Sokat bánkódtak, hogy ki viseli majd gondjukat, ki vigyáz rájuk, ki vidámítja meg őket szomorú napjaikban... És egy este... különös kéréssel fordult az asszony az urához.

Megvilágosodik a színpad. A Mészégető és felesége szegényes viskója látszik. Este. Kandalló. Béke

MÉSZÉGETŐ (*a tűzbe merengve*) Nem. Neem kedves, az se' jó...

MÉSZÉGETŐNÉ (*kötöget, hintaszékben üldögél, hosszas hallgatás után szólal meg*) Ha majd beköszönt a tél, és hó lesz... A hóból... csinálhatnánk magunknak egy kisleányt. Hóból... Na?... Haj, szomorú az élet, így gyermek nélkül...

MÉSZÉGETŐ Jó... Azon ne múljon. Hanem a hóleány hamar elolvad ám, ha kimelegszik az idő...

MÉSZÉGETŐNÉ *(türelmetlenül)* Akkor fogd a vésőt, és faragj nekem egy kisleányt – fából!

MÉSZÉGETŐ *(lassan)* Azt lehet. Csak az a baj, hogy a fa meg igen gyúlékony. Kipattan a tűzből a szikra, meggyullad a fa, elpusztul a kisleány.

MÉSZÉGETŐNÉ *(kis híján sírva fakad)* De hát... akkor... nekünk már soha...

MÉSZÉGETŐ No, jó. Tudod mit? Holnap úgyis meszet oltok. Készítek neked egy leányt – szép, fehér... mészből! Örülsz-e?

MÉSZÉGETŐNÉ *(kíváncsian, boldogan)* Ó! *(csalódottan)* Hitvány mészből?... No, jó. *(Nevetve)* De szép legyen ám! Mint a nap!

Sötét.

2. jelenet

Másnap reggel. A Mészégető csupa mész. Mindene poros. Dörzspapírral az utolsó simításokat végzi az asztalra fektetett igen szép, hófehér szobron, aki/ami nem más, mint a Mészleány. Mészégetőné boldogan figyeli. A lány szemei csukva, ő maga mozdulatlan, hiszen szobor

MÉSZÉGETŐNÉ Hát... szépnek szép. Ha meg is szólalna...

MÉSZÉGETŐ Jaj, hát hogy szólalhatna meg, hisz mészből van! Azért szép. Fehérebb a hónál, szebb a legszebb márványnál. Így némán is. És a mienk. Örülsz, kedves...?

MÉSZÉGETŐNÉ Már hogyné örülnék, csak... *(kópogtatnak)* No, ez meg ki. *(Az ajtóhoz csoszog, kinyitja. Egy tetőtől-talpig hófehérbe öltözött, rettentően elegáns, falfehér arcú, titokzatos úr lép be. Mészégetők megrettennek... egy kicsit.)* Jó... jó napot! Mi tetszik?... Kicsoda az úr...?

MÉSZKIRÁLY Jó reggelt, Mészégetőné asszony! Jó reggelt, Mészégető uram! Ne féljetek tőlem! Ő az, ugye?... *(A fekvő szoborhoz lép)*

MÉSZÉGETŐ Ő? Ki...?

MÉSZÉGETŐNÉ Mi...? Ő...?

MÉSZÉGETŐ ...Ja, őt csak úgy magunknak. Játék-ból... Tudod, nincsenek gyerekeink. Így aztán...

MÉSZKIRÁLY *(közbevág udvariasan)* Tudom. Nem kell magyarázkodnotok. Ti jó emberek vagytok. Na, ne féljetek már! Régóta figyelek titeket. Jó szívvel jöttem. *(Mészégetők zavartan álldogálnak, meg se mernek moccanni)* Ööö, azt hiszem én belevágok, mert szörnyen meg vagytok ijedve. Na, idefigyeljete! Én vagyok a Mészkirály... *(Mészégetők megkönnyebbülten összekuncognak, nem hiszik. De a Mészkirály ezzel nem törődik)* Ha azt akarjátok, hogy ez a lány éljen, és boldog is legyen... *(Mészégetők szeme elkerelkedik, de még mindig nem hisznek el semmit)* Én megmondom, mit kell tenne-

tek... *(Mészkirálynak kezd elfogyni a cernája, oda-megy a szoborhoz, és végigsimít annak homlokán. A szoborlány erre sóhajt egyet. Mészégetők megmerevednek, s innentől kezdve feszülten figyelik a Mészkirályt Nna. Vezessétek ki a kiskapun, és akit elsőre megláttok, annak adjátok oda. Na de! Kössétek jól a leány lelkére: neki nem szabad megszólalnia. (Mészégetők nem értik) Egy szót se szólhat! Senki ember fiához, még a vőlegényéhez sem...*

MÉSZÉGETŐ *(a némán fekvő lányra mutat)* De hát...

MÉSZÉGETŐNÉ De hisz...

MÉSZKIRÁLY Igen. Tegyen úgy, mintha néma volna! Egészen addig, amíg a mátkája meg nem tudja, hogy őt miből faragták. Ha előbb szólal meg, jaj neki: fehér porrá omlik széjjel! De ha egyszer a mátkája „mészből faragott leány”-nak szólítja, akkor, abban a pillanatban – megszólalhat ő is. *(A szobor elkezd dideregni az asztalon, az öregek a Mészkirályhoz fordulnak)* Ne kérdezzétek, hogy miért! Neki meg el ne mondjátok, hogy itt voltam, és hogy ki voltam! Tegyetek, ahogy mondtam! S ha úgy tesztek, a világ legboldogabb teremtese lesz a ti leányotokból. *(Mészégetők már nem is nagyon figyelnek oda a Mészkirályra, aki az utolsó szavakat már kifele menet mormogja. A két öreg ruhát keres a leánynak, hogy meg ne fázzon)* Kárpótlásul... az addig való némaságáért, adok neki egy kis varázserőt, ha netán bajba jutna... *(ezt már az ajtóból kifele menet mondja, halkán)* Hogy ne haljon éhen, és ne fagyjon meg...

Mészégetők lélekszakadva fölöltöztetik a Mészleányt, aki olyan, mintha hosszú alvásból ébredt volna. Álmos, de azért vidám

MÉSZLEÁNY Jó reggelt, Édesapám. Hogy vagy, édes jó Anyám?

MÉSZÉGETŐNÉ Ó, édes leányom! APJUK! Drága apjukom! *(Mészégető nyakába ugrik, mire kis híján elterülnek a padlón. A Mészleány kacag. Egyszerre csak a két Öreg egymásra néz. Eszükbe jut a Mészkirály... Nagyon elszomorodnak. Csönd)*

MÉSZLEÁNY *(arcáról a mosoly hervadóban, kicsit értetlenül néz rájuk)* Édesanyám, éhes vagyok! *(Mészégetőné nem hallja meg)* Édesanyám! Éhes vagyok!

MÉSZÉGETŐNÉ Jaj, édes lányom, nem lehet most... Nincs most arra idő.

MÉSZLEÁNY Mire nincsen idő?

MÉSZÉGETŐ *(az ablakhoz rohan, s innentől kezdve addig ott marad, amíg meg nem érkezik a szekér)* Jaj! Hálisstennek nincs senki az úton. No, azért csak adj valamit ennek a szegény lánynak, anyjuk. Legálább addig a kis ideig... Amíg... érte nem jönnek.

MÉSZLEÁNY Értem?!... Kik?! De édes szüleim...

MÉSZÉGETŐ (*félíg sírva*) El kell neki mondani, anyuk!

MÉSZÉGETŐNÉ (*kétségbeesetten, dühödten*) Mondjad akkor el neki, apjuk! Te faragta...

MÉSZLEÁNY (*egyre szomorúbb, de meglepően nyugodt*) No, ne kínozz, Édesapám, mondd már el, ha neki kezdte! Mi lesz itt? Vagy... mit kell tennem?

MÉSZÉGETŐ Idefigyelj, leányom! A dolog úgy áll... Mondd,... tudod te, hogy te miből vagy?

MÉSZLEÁNY Tudom, Édesapám. Mészből. Hitvány mészből. (*Mészégetőné elvörösödik, zavarában oldalra megy, s valami harapnivalót készít a lánynak*)

MÉSZÉGETŐ Nno. Szóval. A dolog úgy áll, hogy... az... első valaminek, ami,... édes istenem,... az első valakinek, AKI az úton jön, – téged oda kell adjunk. És neked onnantól egy szó nem sok, annyit sem szabad a szádon kiejteni!

MÉSZÉGETŐNÉ Különben fehér porrá esel szét.

MÉSZÉGETŐ És... csak akkor szólalhatsz meg,... ha valaki... mészből faragott lánynak szólít...

MÉSZÉGETŐNÉ De CSAK akkor.

MÉSZÉGETŐ (*megpillant valamit az úton*) Uramisten! Egy szekér!

MÉSZÉGETŐNÉ (*odarohan az ablakhoz, majd ki a házból*) Jaj, hát ezt a szekeret nem húzza semmi! (*Beszól az ablakon*) Ez magától megy!

MÉSZLEÁNY (*nyugodtan*) Értem. Megyek. (*Kilép az ajtón*)

MÉSZÉGETŐNÉ Várj édes lányom, legalább ezt az elemózsiát... (*Nyakába borul, és a lány elindul*)

MÉSZÉGETŐ Ó, bár ne faragtam volna soha. Ó, bár ne lett volna soha! Most a szívem szakad meg. (*Az ablakpárkányra roskad*) Édes lányom!... Már viszi a szekér...

Kintről hallatszik, hogy a Mészégetőné zokog, a leány vigasztalja, de egyre messzebből hallatszik a hangja

MÉSZLEÁNY HANGJA Ne félj semmit, édesanyám!... Látlak én még egyszer titeket! Még... egyszer... Érzem,... tudom!

Mészégetőné visszajön a férjéhez a házba, összeborulnak. Sötét

3. jelenet

Színváltás. Királyi vár, palotabelső. Trónterem-szerűség. Királyfi és a Királyné üldögélnek. Királyné köt

KIRÁLYFI Át fog ázni.

KIRÁLYNÉ Ugyan, fiam. Ez nem olyan fonál. Te ezt nem tudod. Fogd csak meg!

KIRÁLYFI (*unottan megfogja*) Jó. (*Kis csönd*) Akkor is át fog ázni. Ki látott már kötött fürdőruhát.

KIRÁLYNÉ És ki látott olyan fürdőruhát, amelyik nem ázik át! Hát aztán! Ilyen kötöttje soha nem volt még senkinek. Sárgulni fognak az irigységtől. Mind.

KIRÁLYFI (*flegmán*) Akkor is át fog ázni.

Királyné már szinte hozzá vágná a kötőtűjét, de egyszerre csak beront lélekszakadva a szobalány, s maga után cibál egy megszeppent írődeákot. Gyors pukedli

SZOBALÁNY Felséges naccsasszonyom, megkerült a szekér!

KIRÁLYNÉ Na, végre! Csak tudnám, hogy miért nem őriztettek jobban, ti ostobák. Az egész világ a csodájára járt, ti meg jól elveszítettétek. Mihasznák!

SZOBALÁNY Szabad jelentenem, a szekér nem üresen jött meg...

KIRÁLYFI Hát.

SZOBALÁNY Ült rajta egy lány, kérem.

DIÁK (*telkes*) De hogy az milyen szép, és milyen fehér! (*Szobalány bokán rúgja*) Én még ilyent soha is láttam, de felséges asszonyom, az nem szól ám egy kuk...

KIRÁLYFI (*kezdi érdekelni a dolog, közbevág*) Azonnal hozzátok ide!

DIÁK és SZOBALÁNY Igenis, felség! (*Mindketten kimennek a Mészleányért*)

KIRÁLYNÉ (*Tovább köt. Gyanakszik*) Ugye, tudod fiam, hogy maholnap el kell jegyezned a Feketeföldi király leányát? Hivatalosan is! Nem tehetjük meg, hogy... Kicsi ország vagyunk, tudod... És amióta apád, a király...

KIRÁLYFI Jaaaaj, anyám, tudom, tudom! De hát semmi veszély nem fenyeget. Ráérünk még a házassággal. Meg hát én sem akarok még magamnak fele... (*Ebben a pillanatban lép be a Szobalány és a Diák a Mészleánnyal, aki szép, meg néma persze, és csak mosolyog. A Királyfiban bennreked a szó. Természetesen első látásra beleszeret*) ...séget... Kivéve, ha... ha... ezt a leányt... feleségül nem vehetem! (*Nézi*) Ki vagy te, leány? (*Mészleány hallgat*) Hogy hívnak? Ki az apád? (*Mészleány hallgat*) Hogy kerültél a csodaszekérre? (*Mészleány hallgat, mint a sír*) Megnémultál? (*Mészleány hallgat*) Ó... Néma.

DIÁK (*megbabonázva áll a Mészleány mögött, magában mormogja*) Hát aztán...

KIRÁLYNÉ Nna, akkor már mehet is. Hisz még konyhalánynak se lesz jó. Annyi esze persze volt, hogy felugorjon a szekérre. Biztos felismerte! (*Ébredő rosszhiszeműséggel*) Ide akart jönni! Hátha itt szerencsével járhat. (*Mészleányhoz, ordítva*) Mit képzelsz te magadról, te!... Eriggy innét a világ vé...

KIRÁLYFI De anyám! Itt marad. És tudod mit? Ha meg is szólal egyszer, s ha nem is, de ha örökre néma marad is – engem nem érdekel! Őt szeretem! *(Mészleány rettenetesen boldog)* **ÉS CSAK, ÉS KIZÁRÓLAG Ő LESZ A FE-LE-SÉ-GEM!** *(Lányhoz megy, megöleli, kézen fogja, és kirohannak a teremből)*

Általános tanácstalanság, a Diák mosolyog a bajusza alatt, Szobalány kicsit sértődött, Királyné egyre jobban vörösödik

KIRÁLYNÉ *(lecsapja a kötését, fonalastul, kosaras-tul a földre)* No, majd meglátjuk mi még azt... *(Gonosz kacajt hallat)*

Sötét

4. jelenet

Ugyanaz a palotabelső, néhány héttel később. Királyné ismét köt, illetve kötne, ha nem lenne ideges. Így csak szorongatja a kötést... A kötés elkészült része természetesen hosszabb, hisz eltelt már egy kis idő...

KIRÁLYFI De anyám!

KIRÁLYNÉ Nem érdekel, fiam. Ha három hónap múlva sem szólal meg, elmehet. Hát hogy néz az ki, hogy egy kuka a feleséged! Szégyen, hogy egy leendő királyné nem tud beszélni! És ha öröklődik?

KIRÁLYFI De anyám!

KIRÁLYNÉ Nem érdekel. HA HÁROM HÓNAP MÚLVA SE SZÓLAL MEG, MEHET! AMERRE LÁT!

KIRÁLYFI DE ANYÁM! Én mindig jó gyermeked voltam. Mindig hallgattam rád. Mindig. De ne haragudj, ezt még te sem várhatod el. Szeretem. És ha ő megy, megyek én is vele!

KIRÁLYNÉ De fiam! Hogy merészeled?...

KIRÁLYFI Nem érdekel, anyám! Megyek veled.

KIRÁLYNÉ No, jó. De azért csak próbáld meg elképzelni: mit szól majd a néped? Egy szótlan asszony... Egy királyné, amelyik sohasem kacag. Rémes. *(Közel megy a Királyfihoz, szinte hipnotizálja)* Meg fognak gyűlölni. Nem bíznak majd többé benned. Mi lesz így az országoddal? Mi lesz így veled? MI LESZ?

KIRÁLYFI *(kiborul)* Értem. Igazad van. *(Összerokkad)* Jaj, de hát mit tegyek? Elküldeni nem tudom! Összetörök a szívem, ha nincs a közelemben.

KIRÁLYNÉ *(megvillan a szeme, lassan, tagoltan magyarázza a fiának)* Jó. Ha három hónap múlva sem beszél, vitesd a padlásszobába, és felejtkezz el róla!... Kérd újra meg a Feketeföldi király leányát! Ezt a lisztesképűt meg... megtarthatod babádnak. *(Kötését a hóna alá csapja, kimegy)*

KIRÁLYFI Na, de... *(undorral az anyjára néz, majd maga elé mered)*

Sötét

5. jelenet

Három hónappal később. Új helyszín: a padlásszoba. De a padlásszobának legyen egy olyan pontja (ablak a folyosóra, vagy egy ajtó háttal), amelyiken leskelődni lehet be a szobába úgy, hogy a leskelődést a nézők láthassák, de a szoba lakója nem.

Mészleány áll a szoba közepén, szomorú mosollyal. A szolgák – a Királyné vezényletével – hordják be a berendezést, a munka vége felé tartanak. Királyné láthatóan boldog. Talpig kötött fürdőköpenyben van, és a szoba tükrében nézegeti a kötött fürdőruháját, ami a kötött köpeny alatt van – borzalmasan néz ki

KIRÁLYNÉ *(még mindig nézegeti magát)* Ja. És egyikőtök küldje el végre a jegygyűrűt a Feketeföldi királylánynak! Esküvő lesz... *(Mészleányhoz, mézesmázosan)* Nem gondolod, hogy fürdősapka is kellene a szettbe? Hmmm? Mi a véleményed? *(Most már sziszegi)* Na ne hogy azt hidd, hogy teljesen meg tudod bolondítani a fiamat! Még van felette egy kis hatalmam. *(A rakodó szolgák befejezték a munkát, kimennek. Királyné körülnéz, majd egyenest a Mészleányhoz, szemtől-szemben vele, folytatja)* Egyébként meg... úgysem szeret már téged. Nem is szeretett soha! Hogy is szerethetne egy NÉMÁT! *(Mészleány arcáról lefagy a mosoly. Megijed, de tartja magát. Még fehérebb)* Hogyan is gondolhatod, hogy egy királyfi szerethessen egy ilyen kukát, amilyen te vagy? *(Siránkozó, gúnyos hangon)* Ó, te kis szerencsétlen! *(Gyorsan hangszínt vált)* Na?! *(Egyre hangosabban)* Mit szólsz? Miért nem szólsz? Szerencsétlen néma! *(Kacag)* Vagy süket is vagy!? Na, mi lesz? *(Rettenetesen gonoszán és elégedetten kacag, elmege)*

Mészleány egyedül marad. Leroskad az ágyra. Körbenéz a szobában, majd csendesen elsírja magát. Sötét

6. jelenet

Egy héttel később. A Szobalány a Diákkal – aki jegyzetfüzettel és tollal szerelkezett fel – együtt leskelkedik be a Mészleány szobájába. A Szobalány helyezkedik, forgolódik, hogy minél jobban lásson, közben próbál nagyon csendben lenni. Távcső is van nála, hogy jobban lásson, eközben a Diák „íróhelyzetbe” helyezkedik – már amennyire tud a pipiskedő Szobalánytól...

Mészleány keresztbe tett lábbal ül az ágyán, szép, mint általában, de sokkal szomorúbb, mint amikor utoljára láttuk. Láthatóan berendezkedett: virág a kicsi padlás-ablakokban, függöny, ágytakaró, a sa-

rokban még teregetett ruhák is vannak – egész otthonos... Előtte az asztalon varró kellékek. Tűpárna, hatalmas zsákvarró tű, ing, olló stb.

MÉSZLEÁNY Sebaj. Tudom, hogy jó lesz neki majd. Valahogy csak becsempésztetem az ingei közé. És ez megvédi őt minden baj ellen. Melegíti a hidegben, hűsíti a nagy melegben. Fűződj be, tücském!

DIÁK Tű befűződik?...

A leskelődő Szobalány majd' hanyatt vágódik a meglepetéstől, aztán összeszedi magát, és suttogni próbálja a Diáknak, hogy mit lát

SZOBALÁNY Magától befűződik! Uramfia! Hát ennek a tűi – maguktól varrnak!

DIÁK Mi van? Kik varrnak?

SZOBALÁNY *(rá se néz a Diákra)* Ne kérdezzed, írjad!

Diák erre vállat von és grimaszol, de valamit azért csak leír... ekkor Mészleány hirtelen megszúrja az ujját

MÉSZLEÁNY *(földhöz vágja a tűt)* Ej, te haszontalan tű! Miért bántasz? *(Rázogatja az ujját, hiszen még a vére is kiserkent. De a fájdalom hamar elmúlik, s akkor a lány is megszelídülve „fordul” a tűhöz)* Bocsáss meg, tücském, na! Naaa, gyere vissza!

SZOBALÁNY Tű meg se moccan! *(Diák egyre butább képet vág, hiszen ő csak ír)*

MÉSZLEÁNY *(ráparancsol az ollóra)* Na, te olló! Hozd csak vissza azt a mihasznát! *(Olló leugrik az asztalról, hozzáragad a tű, és pont a Mészleány ölébe pottyannak, aki mosolyogva varr tovább)*

SZOBALÁNY *(kis késéssel kommentálja a történeteket)* Olló leugrik az asztalról, egyenest a tűhöz, hozzáragad a tű, és pont, pont...

DIÁK Pont...

SZOBALÁNY Nem! Pont a Mészleány ölébe pottyannak, aki...

DIÁK Leugrik! Te jó ég! Hozzáragad!

SZOBALÁNY *(hanyatt-homlok menekül)* Na, hát ezt nem! Neeeeem! *(Megragadja a Diákot)* Gyerünk! Megyünk azonnal a kislelkes kisasszonyhoz! *(Diák tápázkodik)* Jaj, gyere már, te lajhár! Hát, uramfia! Leugrik és hozzáragad! LEUGRIK ÉS HOZZÁRAGAD! *(Mindketten el)*

Sötét

7. jelenet

Palotabelső, mint a 3-4. jelenetekben.

Az eddig még nem látott Feketeföldi királynő kelesztbe font karra ül, ütemesen lóbálja a lábát. Nyafka, ideges, türelmetlen. A Szobalány, és mögötte a Diák áll bambán – aki az egész jelenetet egyre nagyobb értetlenséggel figyeli...

SZOBALÁNY És, és akkor magától visszavitte az olló a tűt, és, és...

FEKETEFÖLDI KIRÁLYLÁNY *(unottan)* Az is valami? Hát azt én is meg tudom csinálni. Ez a tudománya annak a híres fehér lánynak? Vagy csak ennyit tudtal meglesni?

SZOBALÁNY *(védekezésül lobogtatja a Diák jegyzetfüzetét)* Naccságosfelséges kisasszony, én, én...

FEKETEFÖLDI KIRÁLYLÁNY Na jó, idefigyelj! Nem csak az a sápkóros tud ilyeneket. *(Tapsol egyet, mire egy inas inget, cérnát, tűt és ollót hoz be)* Fűződj be, tücském!

DIÁK Tű... meg se mozdul. *(Szobalány fejbeveri a diákot)*

FEKETEFÖLDI KIRÁLYLÁNY Na, mi lesz már! Parancsolom! *(Tű mozdulatlan)* Hát nem tudod, ki vagyok én? Ha azonnal nem mozdulsz meg, rögtön hívok egy kovácsot: széjjellapít az üllőjén! Hallod! FÜZÖDJ MÁR BE! *(Rikácsolva a földhöz vágja a tűt)* FÜZÖDJ BE! FÜZÖDJ BE! FÜZÖDJ BE! *(Utána dobja az ollót)* Na, te olló! Hozd vissza, hozd vissza, hadd törjem szét! *(Olló nem mozdul)* Azt mondtam, hogy... *(Szobalány és a Diák kuncogni kezdenek, ezt már nem bírja a Feketeföldi királynő, rájuk üvölt)* Takarodjatok, vagy itt ütlek agyon benneteket! Az a csaló, az a képmutató! Holnap újra lessétek meg, de ALAPOSAN! *(Artikulálatlanul ordít, és ettől nagyon csúnya lesz)* TŰNJETEK A SZEMEM ELŐL! *(A Szobalány és a Diák kirohan, félnek is, de fuldokolnak is a nevetéstől)*

Sötét

8. jelenet

Ugyanaz, mint a 6. jelenetben. A Szobalány a Diákkal leselkedik. Mészleány most süit-főz, – a maga módján. Áll a szobája közepén, és szemmel tartja a fakanalakat, amik maguktól mozognak az edényekben, egy ritmusra, mint a gépek. Mészleány lassan a kemence közelébe megy, messziről kicsit ráfúj a nyitott kemenceajtóra, mire bent felgyullad a láng. Akkor a lány, még mindig a szoba közepén állva, rászól a fakanalakra

MÉSZLEÁNY Álljatok meg, kedves kanalak! Úgy. Köszönöm. *(Kanalak erre kirepülnek az edényekből – ez is egyszerre történik. A lány megfogja az egyik edényt, tésztát önt ki belőle egy teknőbe, ami a kemence mellett van. Rászól a teknőre)* Dagadj meg, kenyérke! Kelj meg jó magasra!

DIÁK Dagadj meg... Dagadj meg???

SZOBALÁNY Rászól! Rászól a kenyérre!!! Hát ez beszél a tésztához! Kinyitja a kemence ajtaját...

DIÁK Lebontja a haját, és a hajával... kisöpri a paraszat! *(Leguggol, ír)*

SZOBALÁNY (*majd' elájul*) ÉS NEM ÉG LE A HAJA!

MÉSZLEÁNY (*Beteszi az időközben megkelt cipókat, és becsukja a kemence ajtaját. Odamegy a tűzhelyhez, és a serpenyőben sístergő olajba mártja a két ujját, majd mosolyogva felemeli a serpenyőt, és látjuk, két nagy hal süil benne – az ő ujja nyomán, amiket persze nem égetett meg*)

SZOBALÁNY És hal süil! Nem az ujja!

DIÁK (*erre már megelégteli a guggolva jegyzetelést, feláll, hogy ő is lásson valamit, s amint megpillantja a lányt és az ételeket, nyel egyet*) Nem lehetne kérni egy kicsi...

SZOBALÁNY (*gőgösen*) Fúj. Csak nem gondolod. Na gyérünk! (*Diákot maga után cibálva el*)

Sötét

9. jelenet

Helyszín ugyanaz a palotabelső, mint a 7. jelenetben

SZOBALÁNY (*hadarva, a jegyzeteket már nem is lobogtatva*) És akkor a hajával septe ki az égő parazsat a kemencéből, meg a fakanalak kiugráltak, meg az ujja sem égett bele az olajba, ehelyett hal! KÉT HAL, felségesnaccságoskisasszony! És, és...

FEKETEFÖLDI KIRÁLYLÁNY (*dühösen*) Ez is valami?! Gyérünk a konyhába! (*Megragadja a Szobalányt és kirángatja a szemközti ajtón. A Diák megint ott marad, és megint nem lát semmit*)

Ettől kezdve hangok hallatszanak csak. Edénycsörömpölés. A királynő dohogó hangja. A Szobalány tiltakozása. A Diák vigyorogni kezd. Közben megérkezik a színre a Királyné és a Királyfi. A Királyfi megviseltnak látszik. Karikás a szeme, szótlan, szomorú. A Királyné kezében két gombolyag fonál, gyakorlatilag csak a kötése érdekli igazán... Láthatóan nem tud választani a gombolyagok közt. Csöndben leülnek. Egyszer csak felfigyelnek a furcsa zajokra, kérdően néznek a Diákra

DIÁK Ööö, háát... felséges asszonyom, az úgy volt, hogy a felséges kisasszony elküldött... hogy elküldött... föl... a...

Ekkor sikítás, segélykiáltás – ez a Szobalány hangja –, hisztéria – ez a Feketeföldi királynő részéről... A Királyné mérgesen felugrik, és menne ki, de a királynő megérkezése megelőzi. A királynő égett fejjel, kézzel, vörösen, kiborulva, maszatosan, kormosan ront be – általános elképedés –, a királynő ordít. Utána a Szobalány

KIRÁLYFI és a **DIÁK** (*egyszerre*) Te jó... TE JÓ ÉG!

FEKETEFÖLDI KIRÁLYLÁNY Nem igaz! Nem igaz! NEM IGAZ! Megátkozott az álnok, gonosz

boszorka! Tönkretett! Jaj, mi lett velem! Elegendem volt! Nem bírom tovább! Hazamegyek! (*Királynéhez, megvetően*) És te, te is...

Szobalány és a Diák bajt érezve, csöndesen elosonnak

KIRÁLYNÉ Csss, az istenért...

KIRÁLYFI (*közbeváág*) ANYÁM! Hát nem gondolod, hogy egy ilyen békát vezetek oltárhoz ország-világ színe előtt! Hát ez egy iszonyat!

FEKETEFÖLDI KIRÁLYLÁNY Na, nehogy azt hidd! Te hólyag! HAZAMEGYEK! Nem kell a gyűrű! Nem kell a királyság! (*Királynéhez, megvetően*) És te, te is...

Királyné odarohan a Feketeföldi királynőhöz, befogja a száját, és kituszkolja az ajtón. De a Királyfi már nem is nagyon törődik velük – a maga bajával van elfoglalva. Egyedül marad. Gondolkozik, és levonja a következtetést

KIRÁLYFI Na, most... Most baj van. A Feketeföldi király. A Feketeföldi király, az... hú...

Sötét

10. jelenet

Egy héttel később. Ugyanaz a palotabelső, mint az előző jelenetben. Terített asztal, ebéd vége. A Királyné rosszul néz ki. A változatosság kedvéért köt. Most úszósapkát – és a vége felé tart... Amúgy már kezd egy boszorkányra hasonlítani. Királyfi maga elé meredve, szomorúan ül a székén

KIRÁLYFI Nem. Nem lehet. Semmiképpen sem lehet vele békét kötni. (*A Királyné a kötőtűk kiszédésébe merül, mert elkészült az „úszósapka”. A Királyfi csodálkozva*) Nem is szólsz semmit anyám! Mindig csak a mihaszna fürdés! Meg ez az új hóbort! FIGYELSZ TE EGYÁLTALÁN ÉNRÁM!?

KIRÁLYNÉ Kötni kell...

KIRÁLYFI (*ránéz*) Jaj, ne!

KIRÁLYNÉ Mi? Ugye, remek?! Kár, hogy papucsot nem lehet. Bár, ha jól belegondolok...

KIRÁLYFI (*ingerülten*) Kérdeztem valamit, anyám!!

KIRÁLYNÉ (*zavartan nevet*) A hadüzenet. Igen. (*Sértődötten*) Tudom!

KIRÁLYFI (*nem is érdekli már*) Értem.

KIRÁLYNÉ (*kihaszználja a Királyfi pillanatnyi hangulatát*) No, akkor szedelőzködj lassan fiam! (*Feláll, kimegy*)

KIRÁLYFI (*rettenetesen szomorú*) Édes istenem... Még mindig szeretem! Küldtem volna el inkább, hogy ne lássam a szenvedését... De ki tudja, mi lenne vele a világban. Itt legalább biztonságban van. (*Könyököl, letámasztja a fejét, fáradt*) Hm. Én meg

itt megyek a csatába... (marad) Haj, rettenetes nagy a Feketeföldi király serege! (Elbóbiskol)

Kis szünet után halkán, finoman pohárcsilingelés hallatszík: két pohár kezd beszélgetni az asztalon, épp a királyfi keze ügyében. Beszédükre fölbred a Királyfi, figyelni őket, de a poharak ezt egy ideig nem veszik észre

POHÁR 1. (suttogva) És téged barátom, ki küldött ide?

POHÁR 2. (szintén suttogva) Ki más, mint a mészből faragott leány! Hogy igyon belőlem a szomorú királyfi, és hogy oroszlánbátorság költözzön a lelkébe tőle! Tőlem! És akkor majd legyőzhetetlen lesz!

POHÁR 1. Jaj, ne haragudj, nem ismertelek meg! Jobb, ha tudod, engem is ő küldött!

POHÁR 2. Kicsoda?

POHÁR 1. A mészből faragott leány. Ő maga csomagolt be.

POHÁR 2. A mészből faragott leány? És téged minek küldött?

POHÁR 1. Ha énbelőlem iszik ez a szomorú királyfi, megvidámodik tőlem! (Királyfi elámul, moccan egyet)

POHÁR 2. Tőled?

POHÁR 1. Tőlem! Te jó ég! Ébredszik! Csss!...

POHÁR 2. Jó, de hát most te beszélsz, nem?

POHÁR 1. Csss! Hallgass már!

A Királyfi felemeli a fejét. Nézi a két poharat, majd a lábánál lévő flakából tölt beléjük. Nézi a teletöltött poharakat, mint az előbb az anyja a gombolyagokat, aztán kis gondolkodás után megvonja a vállát, s mindkettőből kiissza az italt. Kis idő múlva kihúzza magát, és fűrgén kifut az ajtón

11. jelenet

„Csata.” Bábjelenet kezdődik, komoly csata zajlik, marionett figurákkal. A Feketeföldi király lovasai, a lovak és a zászlók is feketék – csúnyák. A mi Királyfink lovai fehérek, a katonák pedig színesek – ettől már eleve rokonszenvesebbek.

Ami a legfontosabb: sokkal kevesebben harcolnak a Királyfi oldalán, mint a Feketeföldi király oldalán. A Feketeföldi királylány marionett-változatú figuráját is „be lehet játszani”, aki mint egy sértett amazon próbálhat az igazsága érdekében harcolni, de persze ettől csak még nevetségesebb lesz...

Fontos, hogy a következő jelenetben élőben megjelenő királyfin – jól felismerhetően – ugyanaz a ruha legyen, mint amilyen a marionett-királyfin van.

Ennél is fontosabb, hogy a csata nem dől el a szemünk láttára! Úgy van vége, hogy még tart a harc.

Ne derüljön ki, hogy ki győz, mert akkor nincsen feszültség a következő jelenetben!

12. jelenet

A Mészleány padlásszobája. Mészleány álldogál a szoba közepén. Láthatóan egyedül van. Magányos, és izgul a Királyfiért, akiről semmi hír, mióta a csatába ment

MÉSZLEÁNY (sírdogál) Ó, én szerencsétlen... Ennek már sosem lesz vége... Semmi hír... A poharak... mind összetörték... Talán... sose jön vissza. Ha nem ivott belőlük, sose jön vissza... Ó, miért is születtem én meg. Az én életem csak nyomorúság, csak fájdalom. Maradtam volna inkább haszontalan... hitvány mézpor...(magába roskad, majd fülel) Jön már... megint jön valaki... jaj...

Kintről nagy zaj, kapkodás hallik, valaki nagy durr-dúrral közeleg. A Szobalány az. A Mészleány lemondóan legyint. A Szobalány egy szót sem szól, de lassan odamegy a Mészleányhoz. Bátoratlan. Életében először. Mutatóujjával megböki a Mészleányt

SZOBALÁNY Van még abból a...

Mészleány kérdően néz rá. A Szobalány még egyszer megböki. Ekkor megjelenik az ajtóban a Diák

DIÁK T... tényleg abból a pohárból?...

SZOBALÁNY Tényleg. (Kicsit furcsán néz a Mészleányra)

Diák is odamegy, ő is megböki, de a Mészleány felugrik, és a sarokba szalad előlük. Már majdnem sír. Ekkor erősödnek a zajok, a hangzavar kintről a szobába ér. Határozott lépések közelednek, valaki megáll az ajtónál. A Királyfi az

KIRÁLYFI (belép, koszosan, szakadtan, és amint megpillantja a Mészleányt, odarohan hozzá) Édes mátkám! Köszönöm! Köszönöm! Köszönöm! (Mészleány álmélkodik, szólni sem bír a meglepetéstől, de ezzel a Királyfi nem törődik, megöleli) Köszönöm, hogy segítettél, köszönöm, hogy bátorságot öntöttél a szívembe, köszönöm, hogy vidámmá tettél! (Mészleány csak néz, néz, talán kezd egy kicsit reménykedni) Jaj, hogy soha nem vettem észre... Mért nem sz... De hisz nem is tudsz te szólni... (már szinte kiabál) Pedig az csak te lehetsz! Csakis te lehetsz a MÉSZBŐL FARAGOTT LEÁNY!

MÉSZLEÁNY (felkacag) Végre, végre megneveztél! Drága!

A királyfi nyakába ugrik. Kintről fanfárok hirdetik: a hadsereg győztesen tért meg a csatából, örömjongás stb. Bent a Szobalány, és a Diák elérzékenyülve néznek egymásra, a Diák meghatottságában elővesz egy ormótlan, kockás zsebkendőt, és abba

trombitál egyet, hogy ne legyen olyan hatalmas az idill

KIRÁLYFI (*magához sem tud térni a meglepetéstől, hogy a lány megszólalt*) De hiszen te nem vagy néma! Drága, édes mézslány-mátkám! Meg tudsz nekem bocsátani? Kérlek, kérlek, bocsáss meg nekem!

A Diák már szinte zokog a meghatottságtól, a Szobalány is. Aztán a Szobalány a Diák nyakába borul, amire a Diák magához tér, és vigyorogni kezd.

A Mézslány sírva-nevetve össze-vissza csókolja a bűnbánó Királyfit. Sötét

13. jelenet

Ismét a palotabelső. Hosszú, gyönyörűen feldíszített, ünnepre terített asztal – olyan poharakkal, mint amilyenek megszólaltak az egyik előző jelenetben.

Kintről is sürgölődés, – edénytörés, pohárcsörgés stb. – hallatszik. Sürgő-forgó szolgálak, konyhalányok az utolsó simításokat végzik az asztalon. Szobalányunk, mint egy őrmester, felügyel a készülődésre, nyomában a Diák, a szokásos jegyzetfüzetével. A Szobalány jókedvű, a Diák csipkedi a fenekét.

SZOBALÁNY Na, és akkor azt nem oda. Mondom nem oda. ODA. Úgy. Köszönöm. Jaj, miért pirosat? Mondtam, hogy a fehér-aranyat! Vidd vissza! (*Őszszecsapja a kezét, és nagyképpően a plafonra néz*) Semmi sem menne itt nélkülem. Siessetek már! Rettenetesen. Kifutunk az időből!! (*Diákhöz*) Te meg ahelyett, hogy... (*kedveskedve*) Na. Nézz utána a füzereknek. Kééérlek. (*Diák vigyorogva el*)

Ekkor a nagy kavarodásban alig észrevehetően, halkán megjelenik a Mézskirály. Süt róla az elégedettség

MÉSZKIRÁLY (*a nőknek szóló udvariassággal*) Keziticsókolom!

SZOBALÁNY (*lekezelően*) Jól van, jól van, vidd arébb azt a gyertyatartót!

MÉSZKIRÁLY Ahogy parancsolja. Természetesen. Khm. (*Széles mosollyal folytatja, s int a kezével*) Egy kicsit közelebb a vázához, drrrága gyertyatartócskám... (*Gyertyatartó arrébb húzódik... Szobalánynak tátva marad a szája*)

SZOBALÁNY (*suttogva*) A gyertyatartó... („*diktálhatnékja*” *támad, mint az előző leskelődő jelenetekben, de aztán észbekap*) Aaö... hát... akkor... megérkezett. Megérkezett!... Te vagy a... Maga a... Csak nem a... Itt van a... Mmm... méz ki... a Mézskirály!...

MÉSZKIRÁLY (*udvariasan*) Igen. Khm. Merre találok a drrrága özvegy-királynét? Rendkívül fontos beszélhivalóm lenne vele. (*Mindent-tudó arccal*) Régi jó ismerősöm.

SZOBALÁNY (*még mindig nagy zavarban*) Ööö... ii... Felséges u... uram, a helyzet az, hogy ő... Eltűnt... Napokkal ezelőtt. (*Nekibátorodik*) Mert... én szoktam mindig bevinni neki a reggelijét. Az ágyába, mert úgy szokta. Úszás után. Mert úgy szereti. És... tegnapelőtt reggel nem volt az ágyában.

MÉSZKIRÁLY Nohát...

SZOBALÁNY És nem volt a folyóparton sem. Esküszöm! Csak a ruhái.

MÉSZKIRÁLY (*kétkedést színelve*) Csakugyan? Meg egy... Egy hatalmas tócsa... És akkor én mentem, és... Csakugyan!? Drrrága. Milyen érdekes! (*Ismét széles mosoly, de a Mézskirály kétértelmű arkifejezését és gesztusait a Szobalány nem fogja fel*)

A háttérből ünneplők lármája hallatszik, zene, örömujjongás, egyszer csak megérkezik az esküvői menet, kinyílik a terembe nyíló, hatalmas ajtó, s ott áll a Királyfi és a Mézslány. Leülnek az asztalhoz. A Mézégető és a Mézégetőné talpig ünneplőben követi őket. Kicsit zavarban vannak a pompa látán, de zavaruknál sokkal nagyobb a boldogságuk. Az apródok rizzsel szórják meg az ifjú párt. Általános boldogság. Ekkor Mézskirály elegánsan üdvözliz az ifjú párt, és az öregeket, akik hevesen integetnek neki, de ő csak mosolyog, és meghajítja a fejét. Így kíván minden jót a Mézslánynak és a Királyfinak, majd elegánsan, szertartásosan a színpad elejére jön – kívül helyezkedik az ünneplő tömegen, és mint egy játékmester, figyeli ez ünneplőket.

A zene egyre jobban erősödik, tánc kezdődik, forgolódás, – a Szobalány méltatlankodása közepette majdnem elsodorják a díszesen terített asztalt is. Előkerül a Diák, és berángatja a Szobalányt is a nagy táncba. Táncra perdül az Öreg Mézégető is a feleségével, ahogyan a Királyfi a Mézslánnyal...

MÉSZKIRÁLY (*a zene alatt – ami mostanra már nagyon hasonlít a játék eleji zenéhez – elkezd mondani*) Szóval: egyszer, régen, hallottam egy különös történetet. Egy nagyon-nagyon különös történetet. Egy távoli faluban kezdődött. Ott élt az öreg mézégető, és a felesége. Éltek, éldegéltek, és... végül nagyon boldogok voltak, hiszen volt egy gyermekük... A Mézsből-faragott leány... (*A zene fölerősödik, a Mézskirály leengedi a függőnyt*)

Vége